

TBE-vaccination

Framtagen och lokalt anpassad efter Svenska Infektionsläkarföreningens riktlinjer 2025.

I Dalarna rekommenderas sedan 2022 vaccination för **personer som vistas regelbundet i skog och mark söder om Borlänge tätort**.

Som tidigare rekommenderas vaccination vid vistelse i "TBE-områden" i Sverige och andra länder.

Immunfriska vuxna och barn från 1 års ålder, som hinner med minst 2 doser TBE-vaccin före 50 års ålder

Grundvaccination (=priming) består av två doser med 1-3 månaders mellanrum.

(välj det kortare intervallet vid pågående fästingsäsong).

Räkna med skydd 2 veckor efter den andra dosen.

Dos 3 (första boosterdos) ges **fem-tolv månader efter dos 2**, men framför allt i god tid före nästa fästingsäsong.

Boosterdoserna därefter: Vart tionde år om man har fått minst fyra doser före 50 års ålder (oavsett intervall). Vart femte år om man inte har hunnit få minst fyra doser före 50 års ålder.

Immunsupprimerade personer: vuxna och barn från 1 års ålder samt immunfriska som bedöms hinna få endast en vaccindos före 50 års ålder

Grundvaccination (=priming) består av tre doser: månad 0, 1 månad 2-4 (välj det kortare intervallet vid pågående fästingsäsong).

Dos 4 (första boosterdos) ges **fem-tolv månader efter dos 2**, men framför allt i god tid före nästa fästingsäsong.

Dos 5 (andra boosterdos) ges **3 år senare**, före fästingsäsongstart, eller så tidigt som möjligt på säsongen.

Boosterdoserna därefter: Vart femte år.

Bakgrund

Ju äldre man är, desto större är risken både för akut svår sjukdom och kvarstående neurokognitiva och neurologiska komplikationer. Immunsupprimerade har högre mortalitet. Äldre och immunsupprimerade svarar sämre serologiskt och behöver därför en extra dos i sin grundvaccination (priming) för att få ett optimalt vaccinationssvar.

Vaccinering när man har glömt doser

I de flesta fall går det utmärkt att fortsätta med nästa dos, oavsett tidigare antal doser och intervall till föregående dos.

Vid följande undantag bör man börja om från början:

- När vaccination är påbörjad efter 50 års ålder.
- Vid immunsuppression.
- Om bara en dos är given tidigare.

Snabbvaccination med två täta första doser rekommenderas inte

Det ger en sämre skyddseffekt. Dessutom är tidsvinsten marginell.

Vaccinering med olika fabrikat

Det finns två vaccin i Sverige: FSME-Immun (Pfizer) och Encepur (Bavarian Nordic). Båda är inaktiverade helvirionvaccin med adjuvans (aluminiumsalt) och är godkända från 1 års ålder. De har funnits länge och är säkra och effektiva. Om möjligt bör man använda *samma vaccinfabrikat vid grundvaccinering* (de första två eller tre doserna) men därefter *kan* olika fabrikat användas. Det är alltid bättre att vaccinera med tillgängligt vaccin än att avstå.

Vaccinering till gravida och ammande

Det finns inga studier på gravida. Det är oftast onödigt att börja vaccinera under graviditeten. Boosterdoserna kan vänta till efter förlossning.

Vaccin kan ges till ammande.

Allergi

Tidigare anafylaktiska reaktioner mot vaccinerna är ovanliga men utgör en kontraindikation. Äggallergiska kan vaccineras med TBE-vaccin.

Referens:

Riktlinjer för TBE-vaccination, version 1.0, juni 2025, Svenska Infektionsläkarföreningen
